

Sejal
Badaniová

Síla dávných tajemství

Síla dávných tajemství

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Sejal Badaniová

Síla dávných tajemství – e-kniha

Copyright © Fortuna Libri, 2020

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Síla dávných
tajemství

Síla dávných tajemství

Sejal Badaniová

Original title: Sejal Badani: The Storyteller's Secret
Copyright © Sejal Badani, 2018

Cover artwork © 2019 Newton Compton Editori s.r.l., Rome, Italy
Cover illustrations © Vorobyeva, Anna Poguliaeva,
Maxal Tamor, Elena Kharichkina, pticelov / Shutterstock
Published by Lake Union Publishing, Seattle
This edition is made possible under a license arrangement originating with Amazon
Publishing, www.apub.com, in collaboration with Kristin Olson Literary Agency s.r.o.
Czech edition © Fortuna Libri Publishing, Praha 2019
Translation © Alexandra Niklíčková, 2019

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri Publishing

www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Lucie Rohanová

První vydání

Tato kniha je fiktivní dílo. Jména, postavy, zaměstnání, organizace, místa a události, které vysloveně nespádají do veřejné domény, jsou buď výtvor autorčiny představivosti, nebo byly použity fiktivně. Jakákoliv podoba s žijícími či mrtvými osobami, událostmi a lokalitami je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována, ukládána v jakémkoliv vyhledávacím systému nebo přenášena v jakékoliv formě ani elektronickými, mechanickými, kopírovacími, nahrávacími a jinými prostředky bez předchozího souhlasu vydavatelů.

ISBN 978-80-7546-233-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-754-6302-9 ePub

ISBN 978-80-754-6303-6 Mobi

ISBN 978-80-754-6304-3 PDF

*Věnováno Bence Knauerové
Zůstanu navždy vděčná za tvé přátelství,
rady a podporu a za to, žeš vždy věřila v tento příběh.
Jsi výjimečný člověk.
Děkuji, má nejdražší přítelkyně.*

PROLOG

LÉTO 2000

Dvacet procent všech těhotenství končí potratem. A celých osmdesát procent potratů se odehraje během prvních týdnů těhotenství. Pokud je vám víc než třicet, pak je pravděpodobnost, že potratíte, přinejmenším dvanáct procent a roste s každým dalším rokem.

Znám všechny tyhle statistiky nazpaměť. Ve chvíli, kdy jsme se před víc než pěti lety začali pokoušet o dítě, jsem se pustila do jejich pečlivého zkoumání. Od té doby jsem strávila celé hodiny v knihovně a na internetu v naději, že narazím na nějakou novou studii nebo zmínku o léku, který zvyšuje šance donosit dítě v pořádku až do porodu. Ale výsledek byl pokaždé stejný – na každé zdravě narozené dítě je zkrátka někde nějaké, které se porodu nedočká. Na každou šťastnou maminku, která vyčerpaně chová své miminko v náručí, je jinde jiná, jež netouží po ničem jiném, než aby dostala příležitost své dítě také držet v náručí. Na každý pár, který úspěšně založí rodinu, se najde dvojice, z níž nikdy rodiče nebudou.

Mezi prsty svírám fotku z ultrazvuku a zírám na ni. Natočím ji na bok a pak vzhůru nohama. Ty rozmazané černobílé linky, které obklopují jediný obrázek mého dítěte, už znám nazpaměť. V duchu si fotografii přibarvuju a představuju si, že tekutina, ve které se děťátko vznáší, je čirá a teplá, jako voda ve vaně. Přesvědčuju sama sebe, že vrzání kol vlaku, kterým dojíždím každodenně do práce, mu v jeho teplé lázni zní jako příjemná ukolébavka, která ho uspává.

A v této chvíli, kdy každou buňkou mého těla proniká příšerný strach, mé děťátko nic necítí, děloha ho přede vším ochrání. Žije ve světě plném štěstí a radosti a netrápí ho obavy o budoucnost.

„Džajo.“ Dveře mé kanceláře se otevrou a dovnitř strčí hlavu stážistka Elizabeth. „Volá ti Patrick.“ Očividně zmateně pak očima zabloudí k telefonu na mém stole. Zuřivě na něm blikají dvě kontrolky. „Zkoušela jsem ho přepojit, ale nezvedalas to.“

„Promiň, právě píšu článek,“ řeknu. Pohlédne na černočerný monitor na mém psacím stole, ale neřekne ani slovo. „Vezmu si to tady.“ Počkám, až za sebou zavře dveře, a pak zvednu sluchátko.

„Patricku?“

„Ahoj, zlato.“

Znám jeho hlas tak dobře jako svůj vlastní. Jsme spolu už od vysoké, posledních osm let manželé, takže dokážu podle tónu dobře odhadnout, v jakém je rozpoložení. Rychlý pozdrav napovídá, že právě zírá do počítače a sluchátko si pod hlavou přidržuje ramenem. Odpoledne pokročilo, takže počítám, že už má v sobě tak pět šálků kávy. Kdysi, ještě na právech, se chtěl kofeinového zlozvyku zbavit a povedlo se. Jenže pak se stal advokátem největší newyorské právní firmy a dnes je zpátky na svých šesti až osmi šálcích denně.

„Co říkáš, koupíme si na večer jídlo u Číňanů?“ Z pozadí slyším, jak horečnatě ťuká do klávesnice a listuje nějakými papíry. „Anebo si dáme burger s hranolky. Zase,“ poškádlí mě.

Burgery bychom tento týden večeřeli už počtvrté, ale za těch čtrnáct týdnů, co jsem v jiném stavu, mám na ně v jednom kuse chuť. Když jsem otehotněla minule, jedla jsem jen italskou kuchyni, a předminule jsem nejedla takřka nic, protože mi bylo neustále špatně.

„Patricku.“ Prsty uchopím fotku a pevně ji stisknu. Druhou rukou si nechtěně přitlačím sluchátko k uchu tak silně, až to zabolí. „Já...“ zarazím se a nevím, jak dál.

Ťukání na druhé straně ztichne a můj manžel se zhluboka nadechne. „Džajo?“ Úplně přes telefon slyším, jak mu právě puklo srdce. Zatají se mi dech. Nemusím říkat nic, všechno mu došlo. „Volala jsi doktorce?“

„Ještě ne,“ zašeptám.

„Kdy jsi začala krvácet?“ Jeho hlas zní náhle věcně, jako by stál uprostřed soudní síně, zato ten můj slábne, až je téměř neslyšitelný. Tenhle rituál už máme dobře nacvičený – ačkoliv bychom oba raději, aby k němu nikdy nedošlo. S každou další větou ztrácím sílu a on ji nabírá.

Nemyslela jsem si, že budu jednou takhle žít, ale už jsem stihla pochopit, že život se zkrátka málokdy vyvrbí tak, jak by se to jednomu hodilo. Tedy kromě Patricka, ten je čestnou výjimkou. Podle něj je všechno v životě součástí dobře promyšleného plánu. Je rozený vyjednávač a před znuřenými soudci a pochybujícími porotci doslova ožívá. Kromě toho je pohledný a nebyvale inteligentní, hovoří podmanivě hlubokým hlasem a vyhrál dost případů na to, aby byl jmenován nejmladším partnerem v historii celé jeho firmy. A přesně tak to taky chtěl, plánoval a doufal v to, už když promoval na právech.

Já si vybrala žurnalistiku. Zdálo se mi, že to pro mě bude dokonalé povolání, vzhledem k tomu, že zbožňuju psaní a bývám až posedlá fakty a číslý. Vzpomínám, jak se mě matka zklamaně ptala: „Proč ne raději medicínu?“

„Před dvěma hodinami,“ řeknu.

A pak čekám, až podle jeho odpovědi poznám, kým je právě teď – právníkem, manželem, či truchlícím otcem.

„Sejdeme se u doktorky,“ prohlásí odměřeným tónem. Takže právníkem. To mu umožní ponořit se do podrobné diskuze o lékařských aspektech potratu a celou tu věc přijmout po svém, což já rozhodně nedokážu. Závidím mu jeho sílu a ráda bych našla svou vlastní, ale nedokážu to.

„Dobrá, uvidíme se tam,“ zavěším dřív, než kdokoliv z nás stihne něco dodat. Nedokážu se odloučit od fotky z ultrazvuku, a tak ji zastrčím do kalhot od kostýmu.

Převedu si rukou přes břicho a čekám na odezvu. Na znamení, že uvnitř je všechno v pořádku a není potřeba k doktorce spěchat, ani si dělat hlavu s tím, co řekne. Pokouším se sama sebe ujistit, že dítě v mé děloze klidně odpočívá a tak to zůstane až do chvíle, než přijde jeho čas. Čekám a čekám. A když žádné znamení nepřichází,

vstanu, zasunu židli úhledně pod stůl a vypnu počítač. U dveří zhasnu světlo a vyjdu z nyní už naprosto temné kanceláře.

Násilím se pokouším otevřít oči po odeznění účinků anestézie. Hořečnatě zamrkám a zahlédnu v koutě místnosti Patricka, jak o něčem potichu hovoří s gynekoložkou.

„Alespoň týden musí zůstat v posteli,“ říká právě doktorka Patricovi. „Nesmí nosit nic těžkého, ani se jinak namáhat.“

„Kdy to můžeme zkusit znovu?“ vypácím ze sebe přes veškerou slabost, jež mi takřka znemožňuje promluvit. Oba dva se otočí, evidentně překvapeni, že jsem vzhůru. „Za kolik měsíců?“

Vymění si mezi sebou záhadný pohled, z čehož pochopím, že tohle téma už spolu probrali. „Zlato, teď si s tím nelámej hlavu.“ Patrick přiskočí k boku postele a pohladí mě po vlasech.

„Prosím, za jak dlouho?“ Věta ze mě vypadne celá polámaná, jako váza rozbitá na střepy.

Mezi tímhle a předchozím těhotenstvím jsme čekali šest měsíců. Patrick chtěl ještě chvíli vydržet, ale já byla netrpělivá a nemohla se dočkat svého dítěte. Každé těhotenství znamenalo celé měsíce přípravy na umělé oplodnění, a to včetně injekcí, léků a podrobného sledování ovulačního cyklu. Každý potrat znamenal prohru, kterou bylo potřeba přijmout, a další zápas, na nějž jsme se museli připravit.

„Během zákroku došlo k perforaci dělohy.“ Doktorka si před očima přidrží rentgen a teprve potom mi pohlédne do očí. „To se občas stává, i když velmi zřídkakdy.“

Otřeše mnou šok. Očima najdu Patricka, který předstírá, že našel cosi zajímavého na zdi. Drží mě za ruku, jen podle toho poznám, že mou bolest sdílí. Drží mě a má dlaň leží v jeho jako bez života.

„Ale zašili jste to, ne?“ Žal mi svírá hrdlo, až se skoro nemůžu nadechnout.

„Jistě.“ A pak mi zarecituje výsledek zcela stručně a bez emocí, jako by šlo o nějaký laboratorní pokus. „Šlo o malé natržení. Mělo by se to zahojit bez následků.“

„Co to znamená?“ zeptám se.

„To znamená, že byste měli počkat alespoň rok,“ pronese s konečnou platností, kterou odmítám přijmout. „Uzdravíte se samozřejmě dřív, což si ověříme, ale to je rozumná doba, kterou párům doporučujeme.“

„Ale musí to přece jít i jinak.“ Cítím, jak mi hrdlo stahuje smyčka zoufalství a škrtí mě, až mé tělo dočista ochabne. Po třech potrazech a dnešním emočním tsunami pátrám ve svém nitru po opěrném bodu, ale nedaří se mi to. „Co léky? Uzdravím se rychleji, když budu brát léky?“

„Džajo.“ Patrick si projede rukou vlasy. Hluboce vzdychne a nakonec řekne: „Víš co, promluvíme si o tom později, ano?“

Dřív, než otevřu pusku k odpovědi, Patrick doktorce cosi špitne. Ta kývne a odejde z pokoje. Stisknu cíp nemocničního prostěradla mezi prsty a sleduju, jak žena mizí mezi dveřmi.

„Jak se cítíš?“ Jakmile jsme sami, Patrick sklopí postranici postele a přitáhne si k lůžku židli.

Břichem a podbřiškem mi projede spalující bolest.

Po každém potratu mi doktoři přednesli celý seznam důvodů, proč se mé tělo rozhodlo vzepřít a nedonosit dítě až do porodu, ale žádný z nich mi zatím neporadil, jak ten problém vyřešit.

„Říkali přece, že to bude triviální zákrok.“ V duchu počítám, za jak dlouho bych mohla otěhotnět, když s dalším kolem IVF začneme za rok. Z výsledku mě přepadne další vlna zoufalství, a tak se rozhodnu jednat. „Najdeme si jinou lékařku. Třeba nebudeme muset čekat tak dlouho.“

„Zlato.“ Patrick trpělivě čeká a pokračuje až ve chvíli, kdy mu pohlednu do očí. „Radši se teď soustřeď, aby ses uzdravila. To ostatní probereme později.“

„Zkusím rozhodit sítě. Najdu toho nejlepšího doktora.“ Skoro ho nevnímám, protože můj mozek už jede naplno. Konečně jsem našla způsob, jak uniknout žalostné realitě: zkrátka si vytvořím nový plán. „Můj otec nám určitě někoho doporučí.“

„Nechci hledat jiného lékaře,“ řekne Patrick pomalu.

„Proč?“ zeptám se, a když mlčí, zvědavě se posadím na posteli.

„Protože si nejsem jist, jestli to ještě chci zkoušet.“

DŽAJA

O TŘI MĚSÍCE POZDĚJI

2000

JEDNA

Bylo mi pět, když jsem svou matku prosila, aby mi koupila pejška. Bylo mi jedno, jaké rasy nebo velikosti bude. Zkrátka jsem chtěla něco malého, s čím bych se mohla mazlit. O tři dny později mi k mému velkému překvapení opravdu pořídila štěně. Bylo naprosto dokonalé. Všude jsem s ním chodila a v noci spalo se mnou v posteli. Uběhlo pár měsíců, jednoho dne pejsek vyběhl otevřenými vrátky z dvorku a už se nevrátil. Pamatuju si, jak jsem celé hodiny seděla na posteli a plakala, zatímco matka mě tiše sledovala z chodby. Nakonec jsem usnula vyčerpáním. Dalšího rána jsem zjistila, že v noci matka přišla do pokoje, zhasla světlo a přikryla mě peřinou. O ztrátě pejška se mnou nepromluvila ani slovo.

Tiše sedím na nábřeží a pozoruju, jak vlnky narážejí do kamení. V dálce zahouká loď, která pluje po proudu Hudsonu. Přitáhnou si sako blíž k tělu. Těch pár kil, co mi naskočila během těhotenství, už jsem shodila, a s nimi zmizela i potřebná izolace proti zimě. Mrazivý vzduch nekompromisně proniká skrz vlněné oblečení, až se rozklepu. Sundám si sluneční brýle a nastavím tvář slunci, které vykoukne zpoza mraků. Je sice teprve říjen, ale teplota rychle klesá a upozorňuje tak na blížící se zimu. Mně zima ani sníh nevadí. Díky nim mám konečně výmluvu obalit se vrstvami teplého oblečení a schovat se před celým světem. Vždycky jsem tak samotářská

nebyvala, ale co dělat, život se zkrátka málokdy vyvrbí tak, jak by se to jednomu hodilo.

Strčím si ruce pod stehna a opřu se o opěradlo lavičky. Sedím a poslouchám troubení aut a houkání lodí na řece. Je to vítaná změna oproti ozvěnám smutku v mé vlastní hlavě.

„Promiň, že jdu pozdě.“

Ani se neotočím. „V pořádku,“ řeknu, ačkoliv oba víme, že lžu. Vůbec nic totiž není v pořádku a já začínám pochybovat, že vůbec kdy bude. „Něco nového v práci?“

„Všechno v pořádku.“

Takže tohle se z nás stalo – dva lidé, co po sobě papouškují odpovědi? Patrick se posadí vedle mě na lavičku. Vítr mu odvane hnědou ofinu z čela. Kolem krku má omotanou šálu, kterou jsem mu koupila před dvěma lety. Vždycky mě bavilo pro něj nakupovat. Zním jeho oblíbenou značku obuvi, vím, jaké má rád kravaty a kterému střihu obleků dává přednost. Za tu dobu, co jsme spolu, jsme se jeden o druhém naučili znát úplně všechno. Ale nic z toho nás nenaučilo, jak společně zvládat zármutek.

„Dobře.“ Zahledím se zase do vody a na vteřinu mě napadne, jestli třeba odpovědi, které hledám, neleží někde na dně. „To je dobře.“

Položí svou ruku na mou a naše prsty se automaticky propletou. Opatrně na něj pohlédnu. Od potratu uplynuly už tři měsíce a za tu dobu jsme spolu neprohodili takřka ani slovo.

„Pamatuješ si na náš první den ve druháku?“ zeptá se a pak pokračuje, aniž by čekal na odpověď. „Když jsi přišla do třídy, měla jsi na hlavě drdol a v něm zapíchnutou tužku. Byla jsi oblečená do roztrhaných džínů a na mikině jsi měla nápis: ‚Když se to napoprvé nepovede, parašutismus asi nebude pro tebe.‘“

„Tu starou mikinu jsem milovala.“ Vyhodila jsem ji, když jsme po škole začali bydlet spolu. V rukávu se udělala díra a postupně se rozpáral až k rameni. „Ale ty jsi přece nikdy skákání s padákem moc nefandil.“

„No jo, neměl jsem tě nechat rozhodnout, kam půjdeme na druhé rande.“ Lehce mi stiskne ruku. Nedokážu si pomoci a jeho stisk opětuju. Cítím příjemné teplo jeho dotyku. „Kdybych to byl tušil...“

„Odmítl bys jít?“ pohlédnu na něj překvapeně a čekám na odpověď. Věděla jsem, že byl tehdy nervózní, ale bez jediné námitky se navlékl do kombinézy a nastoupil do letadla.

„Kdybych odmítl, vyšla by sis se mnou ještě někdy?“ oplatí mi otázkou.

„Zbožňovala jsem parašutismus,“ připustím. Poprvé jsem to zkusila z hecu v prváku na vysoké. Pro holku jako já, s puritánskou výchovou, to byl vítaný únik z každodenní rutiny. Postupně jsem na tom začala být závislá, bylo to jako droga.

„Kdybys odmítl, asi bych hodně váhala.“

„Pak jsem rád, že jsem souhlasil,“ řekne. Přikývnu, protože chápu, co mi říká, i když to nevyslovil – nelituje všech těch let, co jsme spolu. „Už jsi hodně dlouho neskákala.“

Má pravdu. Neskákala jsem od té doby, co jsme se začali pokoušet o dítětko. Po prvním potratu se pořád ptal, jak mi je, a prosil, ať s ním mluvím, ale jen jsem ho odbyla, že není o čem. Raději jsem se soustředila na nový pokus – byla jsem si jistá, že druhé těhotenství vyléčí všechny rány, které v nás zanechalo to první. Ale druhé zklamání nás odcizilo ještě o něco víc.

„Měla bys to zase zkusit,“ řekne tiše. „Milovala jsi to.“

„Jenže občas láska zkrátka nestačí, že?“ Oba víme, že ve skutečnosti nemluvíme o parašutismu. Pustí mou ruku a já neprotestuju, ačkoliv mám najednou strašlivou chuť ho chytit a držet. „Už sis něco našel?“

Proces našeho odloučení měl několik fází. Po posledním potratu začal Patrick spát v pokoji pro hosty. Pak začal trávit víkendy s kamarády nebo na návštěvě u rodičů na Floridě. Pak jsem se jednou zeptala, jestli se rozcházíme. Když odpověděl, že už se začal rozhlížet po novém podnájmu, měla jsem pocit, že se právě odlomil a roztránil další kus mé duše, ale neřekla jsem ani slovo.

„Ano,“ řekne tak potichu, že ho skoro neslyším. „Je to asi dva bloky od našeho bytu. Je to malý byt, jedna plus jedna. Pronajal jsem si ho dočasně od jiného nájemníka, než si najdu něco nastálo.“

Na chvíli se zaraduju, že chce zůstat v mé blízkosti, ale pak se ozve rozum, který usoudí, že jeho motivací byla spíš pohodlnost. Náš byt

je blízko jeho práci i všem našim oblíbeným místům. Zkousím si představit, jak ho náhodou potkám v restauraci nebo jak ho v neděli ráno zahlédnu, jak si čte noviny v kavárně, kde servírují teplé bagety přímo z pece a majitel ví přesně, jak nám je připravit. Patrick chce jen lehounce rozpečenou, se spoustou žervé, zato já radši...

„Džajo?“ Dojde mi, že na mě po celou dobu mluvil, ale já nevnímala.

„Promiň.“ Chvíli si rukama tře spánky, abych se rychleji vrátila do reality. „Na chvíli jsem se zamyslela.“ Odvrátím se, abych před ním zakryla své znepokojení nad tím, že tyhle výpadky mívám poslední dobou čím dál častěji. „Co jsi to říkal?“

„Už jsi to řekla vašim?“ Pak na chvíli zaváhal. „Však víš – o nás.“

„Ano.“ Než se k němu otočím, ještě si rychle promnu šíji, abych se uvolnila. „Volala jsem jim minulý týden.“ Před námi pomalu propluje loď a já si mezitím přehrávám v hlavě rozhovor s rodiči. „Otec se ptal, jestli jsem v pořádku. Matka mlčela.“

„Džajo,“ začne, ale přeruším ho mávnutím ruky.

„Pojeďu k nim na víkend. Všechno jim vysvětlím.“

„Chceš, abych jel s tebou?“ Zahledí se mi upřeně do očí. „Snad by to lépe pochopili.“

Patrick je pro mého otce něco jako syn, jehož nikdy neměl. Má matka měla samozřejmě z našeho vztahu radost a Patricka v rodině patřičně přivítala, ale stejně jako od ostatních, i od něj si udržovala určitý odstup.

„To by nemělo význam.“ Nabízí se, že pomůže nést mé břímě, ale stejně dobře jako já ví, že odměřenost mé matky nedokáže nic změnit.

„Stejně se o tom nebude chtít bavit.“

Vrásky kolem jeho úst se stáhnou, což znamená, že se ovládá, aby neřekl to, co opravdu chce. Jeden druhému se čím dál víc vzdalujeme, a to už od chvíle, kdy jsme s pokusy o miminko začali. Čím netrpělivější jsem byla v důsledku všech těch lékařských procedur a problémů, tím víc se stahoval do sebe. Ale když se mi poprvé povedlo otěhotnět, najednou jako by všechn ten chlad mezi námi zmizel. Byli jsme šťastní a snili o budoucí rodině. O dvanáct

týdnů později jsem potratila. Úplně jsem se zhroutila a na něj jsem dočista zapomněla. Můj zármutek všechno pohltil, takže nezbylo místo na úvahy o manželství či o našem vztahu. A tak jsme se ocitli ve spirále, která nás dovedla přes další dva potraty až sem.

Patrick si stoupne a omotá si šálu těsněji kolem krku, čímž rázně ukončí šanci na jakýkoliv intimní rozhovor. „Koncem víkendu se stavím a odvezu si zbytek věcí.“

„Dobře, budu doma.“ Sice má stále svůj klíč, ale kývnu, jako by byl v mém bytě nezvaným hostem.

„Zatím se měj.“

Strašně moc mu chci říct, aby zůstal, ale nenacházím slova. Mám v puse úplně sucho a připadá mi nemožné zformulovat jakoukoliv rozumnou větu. V očích se mi hromadí slzy, ale ani jedna nevytryskne. Sleduju, jak můj muž odchází, až mi úplně zmizí z dohledu. Teprve pak znovu pohlédnu před sebe a dál pozoruju řeku Hudson. A když padne soumrak a město zazáří tisícerm světél, zvednu se a pomalu vyrazím na dlouhou cestu domů.

DVA

Když mi bylo sedm, chtěla jsem se naučit jezdit na kole. Matka mi koupila dětské kolo s postranními kolečky, ale já je okamžitě odmontovala. Skoro jsem chodidly nedosáhla na pedály. Každý den jsem zkoušela jezdit a každý den jsem skončila na zemi. Jednou se mi povedlo spadnout obzvlášť nešikovně a musela jsem k doktorovi, kde jsem vyfasovala pár stehů na čele. Matka pak kolo zamkla v garáži. Když jsem protestovala, řekla, ať to buď vzdám rovnou, anebo si počkám, až budu starší. Neposlechla jsem a rozhodla se na kole jezdit tajně. Hned druhý den jsem neubrzdila jízdu s kopce, zlomila si ruku a rozrazila ret. Matka okamžitě vzala kolo a dala ho sousedům.

Když jsem chtěla znát důvod, řekla jen: „Víš, Džajo, je lepší se držet dál od věcí, které ti ubližují.“

Stojím před dveřmi domu svých rodičů v jedné z neustále se rozrůstajících předměstských čtvrtí. V prstech žmoulám klíč a přemýšlím, jestli bude lepší zazvonit, nebo si rovnou odemknout. Nakonec zastrčím klíč zpátky do kapsy a dvakrát zmáčknu domovní zvonek.

„Zlatíčko.“ Otec otevře dveře a hned mě pevně sevře v náručí.

„Ahoj, tati.“ Má slova se ztrácejí v jeho košili, a když se šťastně zasměje, zavibruje to celým mým tělem. Domem se vznáší vůně směsi česneku a cibule s bylinkami.

„Máma zase celý den vaří, že?“

„Konečně má důvod.“ Obejme mě kolem ramen a vede do kuchyně. „Připravuje všechno, co máš ráda.“ Pak na chvíli zaváhá, než se zeptá: „Jak se máš, holčičko?“

Jsem vděčná za jeho snahu, takže se usměju, ale pravdu si nechám pro sebe. „Jsem v pohodě, tati.“

Mé dětství strávil otec v práci. Samozřejmě býval občas doma, ale břímě mé výchovy a péče o domácnost nechával na matce. Co se týče našeho vztahu matky a dcery, to ona vždycky pevně třímala jeho otežce a vytvořila z nás dvou to, čím jsme dnes – dvě naprosto cizí ženy, jež k sobě váže toliko krevní pouto.

Matka vyjde z kuchyně v rádoby vtipné zástěře, jejíž nápis nás poučí o tom, že kuchařka má vždycky pravdu. Stejně jako otec mě obejmě, ale mnohem rychleji a její paže se mě sotva dotknou.

„Právě včas k večeři.“ Pohlédne mi přes rameno do chodby a pak se na mě tázavě zadívá: „Kde máš věci? Myslela jsem, že zůstaneš celý víkend.“

Světle hnědé vlasy má na zátylku sepnuté sponou. Její tmavě zelené oči skvěle vynikají na snědé pleti. Když jsem vyrůstala, záviděla jsem jí, jak je krásná. Všichni v naší malé komunitě její půvab vždy obdivovali. Ale ona nad komplimenty pokaždé jen mávla rukou, oblékala se zásadně jednoduše a chodila takřka nenalíčená.

Ukážu jí velkou cestovní tašku, co mám v ruce. „Zůstanu jen přes noc. Přibalila jsem si nějaké oblečení.“ Ráda bych už změnila téma, a tak se přitočím ke sporáku, zvednu pokličku a nasaju odér z hrnce. „Voní to báječně.“

Matka mlčí a pak řekne tak tiše, až musím natahovat uši, abych ji vůbec slyšela: „Teď musíš být se svou rodinou. Obzvlášť po tom, co tě Patrick opustil...“

„Patrick mě neopustil.“ Můj hlas zní kapku hruběji, než jsem měla v úmyslu. „Společně jsme se rozhodli, že bude lepší se rozjet.“

Teď lžu. Nešlo o žádné rozhodnutí. Spíš o dlouhá léta naplněná mým pláčem, před kterým on couval pořád dál a dál, až mě jednoho dne přestal slyšet.

„To proto, že nemůžeš mít děti?“ zaskočí mě matka. Hledí na mě s pevně sepjatýma rukama.

Mí rodiče se do Ameriky přistěhovali z Indie jako novomanželé. Když otec dostudoval medicínu a začal vydělávat, narodila jsem se jim já a další děti pak už neměli. „Bylas pro nás tak velkým požehnáním,“ odpovídal vždycky otec, když jsem se ptala, proč nemám žádné sourozence, „že by nám přišlo vůči ostatním nespravedlivé, kdybychom chtěli od života ještě víc.“

Své matce jsem ale jako požehnání připadala opravdu málokdy. Spíš jsem pro ni byla zklamáním – jasně jsem to četla z jejích pevně stisknutých rtů, už v páté třídě, když jsem prohrála finále školní soutěže v hláskování. Přímo to křičelo z jejího strnulého výrazu, když jsem při konkurzu na roztleskávačku vypadla z tempa a do týmu mě nevzali. I teď, když zmínila mou neschopnost mít dítě, na ní to zklamání vidím.

„Ano.“ Při mé odpovědi sebou trhne, ale neřekne ani slovo. Spolknu knedlík, který se mi mezitím usadil v krku. Zoufale toužím, aby mě někdo utěšil, ale vím dobře, že chít něco takového po matce by bylo čiré bláznovství. „Bylo to kvůli dětem.“

„Léno.“ Otec mě konejšivě poplácá po zádech a zpraží matku pohledem. „Vždyť právě přijela. Raději se najíme a necháme ji, aby po cestě trochu nabrala síly.“

Vytáhne z příborníku talíře a lžice a prostře stůl pro tři. Já a matka ho sledujeme, tiše a bez pohybu jako dvě sochy. Pak donese na stůl hrnce s jídlem a poodsune pro nás od stolu dvě židle. Matka se posadí do čela a my s otcem po stranách.

„Jak se cítíš?“ zeptá se otec, protože ani doma nepřestává být lékařem.

„Dobře,“ zalžu znovu. „Už se to hojí.“ Nikdy jsem se jim nesvěřovala, a tak s tím nezačnu ani teď – ale faktem je, že mě stále pronásledují výpadky soustředění a bolest po potratu je mi každodenním společníkem.

„Kde teď budeš bydlet?“ Matka se talíře s jídlem ani nedotkne. Sedí se sepjatýma rukama a skloněnou hlavou, jako by za někoho truchlila.

„Patrick si našel byt.“ Mluvím co nejstručněji a bez emocí. „Je to dočasný podnájem na půl roku. Malý byt s jednou ložnicí. Bude bydlet nedaleko.“

„Copak ty teď ve vašem starém bytě zůstaneš sama?“ Pohledem zabrousí k otci a pak zpátky ke mně a nakonec prohlásí: „Džajo, nastěhuješ se k nám.“

Při představě, že bych se měla nacpat zpátky do toho miniaturního pokojíčku, kde jsem strávila celé dětství pod jejím přísným dohledem, doslova ztuhnu. „Jsem v pohodě, mami,“ odbydu ji rychle.

Dle minulých zkušeností počítám s tím, že to stačí, aby začala mluvit o něčem jiném. Jsem totiž skálopevně přesvědčená o tom, že ve skutečnosti si můj návrat domů přeje asi tolik jako já.

„Nejsi v pohodě,“ překvapí mě vzápětí. „O všem ostatním si klidně lži, ať už nám nebo sama sobě, ale alespoň tolik si přiznej. Nejsi v pohodě.“

Cítím, jak se začíná blížit další z mých výpadků. „Nechci o tom mluvit,“ řeknu v zoufalé snaze konverzaci ukončit. „Ne s tebou.“ Cítím se být příliš unavená ze všech svých zmařených těhotenství. Nechci se s ní teď hádat.

Stoupne si a úhledně přisune židli ke stolu. Bez jediného slova pak odejde z kuchyně nahoru po schodech do svého pokoje. V následném tichu mě přepadne pocit viny.

„Omlouvám se.“ Kručí mi v žaludku, ale na jídlo nemám ani pomyslení. Zhluboka se nadechnu, abych zahnila zpátky do nitra všechny emoce, jež hrozí, že každou chvilkou explodují. Pohlédnu otci do očí. „Nečekala jsem, že to bude chtít probírat.“

„Tvá matka tě miluje.“

Stěží zadržuju smích. „Její představa lásky spočívala vždycky výhradně v tom, že mě odvede do školy a nakrmí.“

Ale ještě dřív, než to dořeknu, znovu mě bodne osten viny. Ačkoliv si má matka vždycky udržovala odstup, podporovala mě, jak nejlépe dovedla – snaživě vařila má oblíbená jídla, pečlivě mi žehlila oblečení, úzkostlivě mě sledovala při každé školní události – až jsem začala mít pocit, že právě tohle je láska. Byla fyzicky se mnou, a co

se týče hmotných věcí, dala mi vše, co mohla. To, co nám dvěma vždycky scházelo, bylo duševní spojení.

„Teď už ji nenechám, aby rozhodovala o mém životě.“

„Věř mi, že se snažila být dobrou matkou ze všech sil.“

„Já vím, tati.“ S pocitem, že bude nejlepší celou věc nějak zamluvit, vyndám ze skříňky nad linkou pár plastových krabiček. „Radši dáme to jídlo do ledničky.“

„Džajo.“ Čeká, než se k němu obrátím, a teprve pak pokračuje. „Tvá matka právě teď trpí.“ Zalomcuje mnou vztek. Já přece taky trpím, ale otec se vždycky zastává především jí. „Přišly špatné zprávy z Indie,“ dodá na vysvětlenou. „Není úplně ve své kůži.“

„Z Indie? Jaké zprávy?“

Matka o svém dětství v Indii nemluvila a nikdy jsme tam nejeli. Jako dítě jsem se o rodnou zemi svých rodičů často zajímala, ale matka mě pokaždé odbyla slovy: „Soustřeď se na budoucnost, Džajo, ne na minulost.“ Otcovi rodiče zemřeli ještě před tím, než jsem se narodila, a vzhledem k tomu, že byl jedináček, neměl moc dalších příbuzných. Matně jsem si pamatovala pár matčiných bratrů, kteří za námi párkrát přijeli na návštěvu z Anglie nebo z Austrálie.

„Tati?“ zopakuju, když vidím, jak jeho pohled ustaraně zabloudí ke schodům do patra.

Odvede mě do své pracovny vykládané třeshňovou dýhou, kterou matka pracně vybavila dokonalou sadou nábytku a doplňků. Dýhové desky jsou prokládané dubovými lištami s ozdobným vyřezáváním a na tmavě nalakované dřevěné podlaze leží orientální koberec. Celou místnost ozařuje starožitná stolní lampa.

Pamatuju si, že když jsem viděla, s jakou péčí zařizuje tátovu pracovnu, poprosila jsem ji, aby pomohla i mně přestavět pokojíček. Bylo mi deset a zoufale jsem hledala způsob, jak se s ní sblížit. Matka si pečlivě prostudovala všechny možnosti a pak přede mě rozložila tucty barevných vzorků a časopisů s nábytkem. Prohlásila, že rozhodnutí je na mně, a odkráčela. Její odchod jsem brala jako známku odtazitosti, a tak jsem naschvál vymalovala celý pokoj černou barvou a koupila černý nábytek. Mé gotické období trvalo celý rok, ale ona za celou tu dobu ani náznakem neprotestovala.

Otec vytáhne z šuplíku pomačkaný dopis. Přejede ho očima a vypadá přitom nezvykle vyčerpaně. Ať se dělo cokoliv, vždycky míval plno energie. To matka byla ta opatrná, která si hlídala každý krok. Ona byla těžkopádná, zatímco on naopak svižný. Ale vždycky stál věrně po jejím boku.

„Tvá matka ten dopis zahodila, aniž by se o něm zmínila. Našel jsem ho v odpadcích.“ Třesoucí se rukou mi podá psaní. „Je to od jejího bratra. Píše, aby přijela domů. Její otec, tvůj dědeček – Dípak – onemocněl.“

Drahá Léno,

doufám, že se Ti daří dobře, má malá sestřičko. Pišu Ti, protože náš otec je velmi nemocen. Ravi, náš starý rodinný sluha, se obává, že jeho dny na této zemi jsou sečteny. Také říká, že Ti náš otec chce něco dát. Za obvyklých okolností bych Tě nežádal, aby ses vrátila na místo, které Ti způsobilo tolik soužení, ale jaký bych to byl bratr, kdybych Tě nezpravil o stavu našeho otce. Samír, Džaj a já jsme se s ním rozloučili už dávno, ještě než jsme opustili Indii. Ať už se rozhodneš jakkoliv, máš naši plnou podporu a nehynoucí lásku.

Tvůj bratr

Paréš

S jistotou v hlase konstatuju: „Nepojede tam.“

„Ne, nepojede.“ Otec se opře o opěradlo židle, až pod jeho vahou zavře kůže. „A nic na světě ji nepřinutí, aby si to rozmyslela.“ Palcem a ukazováčkem si protře oči. „Ale to rozhodnutí ji velice tíží. Obávám se, že toho bude až do konce života litovat.“

Ležím ve své staré dětské posteli a sleduju, jak měsíční paprsky pronikají oknem dovnitř a odrážejí se na stropě. Když odbije celá, digitálky na nočním stolku slabě pípnu. Tři hodiny ráno. Jsem vyčerpaná a chci usnout, ale spánek se mi vyhýbá. Převracím se na všechny strany. Zvednu se na předloktích, naklepu si polštář,

až je hezky narovnaný, a znovu zkusím usnout. Když ani to nepomůže, hodím polštář na zem a zkusím to bez něj.

Náhle zaslechnu zezdola jakýsi zvuk a posadím se. Naslouchám tichým krokům a pak zvuku otevření ledničky. Vzpomenu si na otčův zlozvyk dávat si noční svačinky, natáhnu si župan a jdu dolů po schodech. Proužek světla pod kuchyňskými dveřmi mě neomylně vede. Otevřu je a spatřím matku, jak sedí u jídelního stolu s hlavou v dlaních. Když vejdu, trhne sebou a beze slova pak na sebe zůstaneme zírat.

„Myslela jsem, že si šel pro něco táta,“ zamumlám a automaticky začnu couvat zpátky.

„Dostala jsem chuť na sklenku mléka,“ řekne matka, ale žádnou sklenku ani mléko nikde nevidím.

„Dáš si něco?“ Bez dalšího se postaví, vytáhne láhev mléka a začne ho ohřívat v rendlíku. Mezitím otevře krabici sušenek a položí ji na stůl. „Strašně jsi zhubla od té doby, co jsi přišla o...“ Zarazí se a ztichne.

„Jsem v pořádku,“ nejistě zírám na stůl mezi námi.

„Dnes ráno jsem vstala pozdě.“ Sepne dlaně a hledí kamsi na podlahu. „To mi vždycky rozhodí spaní.“ Vypne plotýnku pod rendlíkem těsně před tím, než mléko přeteče, a nalije ho do dvou hrnků, které postaví před nás na stůl vedle sušenek. Když dál stojím u dveří, zamumlá: „Měla bys ho vypít, dokud je teplé.“

Posadím se, a teprve ve chvíli, kdy se zakousnu do sušenky, sedne si taky. Je dokonalá hostitelka, nesmírně vnímavá vůči všem mým potřebám, takřka jako profesionální služebná. Ticho je tak dokonalé, že zřetelně slyším vlastní chroupání sušenek a srkání mléka. Matka bedlivě sleduje každý můj pohyb. Nakonec se rozhodnu ticho přerušit a řeknu: „Táta mi řekl o dědečkovi,“ a pak se zarazím, než dodám: „Měla jsi mi to říct.“

„Nezáleží na tom.“ Výraz její tváře ztvdne a celá jako by se náhle scvrkla.

„Je to přece tvůj otec.“ Její odpověď mě šokuje a marně se pokouším porozumět téhle ženě, kterou evidentně skoro neznám. „Samozřejmě, že na tom záleží.“

„Nech to být, Džajo.“

Řekne to stejným tónem, jaký používala, když jsem byla ještě malá – tónem, jenž nepřipouští diskuzi ani námitku. Ucíím napětí v zádech a zjeví se mi chloupky vzadu na krku.

„Vždyť umírá! A ty se i přesto odmítáš vrátit domů? Varovně se jí zúží oči, ale jsem příliš unavená, než abych to zaznamenala. „Proč?“

„Raději se neplet do věcí, o kterých nic nevíš,“ odsekne.

„Tak mi o nich pověz.“ Když jsem byla malá, vždycky jsem záviděla ostatním dětem jejich návštěvy u prarodičů. Prosila jsem naše, abychom se někdy vypravili za babičkou a dědečkem do Indie, ale matka mě pokaždé nekompromisně odmítla a nechtěla se o tom dál bavit. Teď mi osud odepřel založit si vlastní rodinu, takže o to víc prahnu po té, kterou už mám. „Proč o nich nikdy nemluvíš? Proč za nimi nejedeme?“

„Do toho ti nic není.“

„Ale ano, je.“ Znovu cítím, jak se blíží výpadek. Zamrkám, abych udržela pozornost, ale pak náhle na pár vteřin všechno zmizí a vidím jen tmu. Zavřu oči a zhluboka se nadechnu. Když je opět otevřu, matka sedí u stolu se svěšenou hlavou. Chvíli si třu dlaní tváře, abych se vzpamatovala. „On je přece i můj příbuzný,“ připomenu jí. „Proč ho tolik nenávidíš?“

„Tomu bys nerozuměla,“ řekne tiše a pomalu, s pravidelnými pomlčkami za každým slovem. „Už to nech být, prosím.“ Vstane a chystá se k odchodu.

„Když jsem vyrůstala, sotva jsi se mnou promluvila.“ Váhavě se na mě zahledí a nepatrně se zachvěje. „Nikdy jsme nenavštívili žádného z tvých bratrů. A teď dokonce ignoruješ svého nemocného otce?“ Cítím náhlou potřebu jí ublížit, jako by mi to mohlo pomoci utišit mou vlastní bolest. „Co jsi vůbec zač?“ Na ta slova sebou trhne, jako bych jí vrazila políček. V očích se jí zalesknou slzy a já se začnu opět cítit provinile.

„Mami,“ špitnu, ale umlčí mě pohybem ruky.

„Má nevlastní matka na mně vymohla slib, že se po svatbě do Indie už nikdy nevrátím.“ Dolní ret se jí rozechvěje. „A otec s tím souhlasil.“

To mě naprosto šokuje a vyrazím ze sebe: „Jaký otec by tohle po svém dítěti žádal?“

„Otec, který ví, že to pro jeho dceru bude nejlepší.“ Zesláblou rukou si zakryje tvář. Zhluboka se nadechne a teprve pak mi znovu pohlédne do očí.

„Mami?“ Marně přemýšlím, proč by z ní její vlastní otec mámil takový slib, ale nic mě nenapadá. Matka vyjde směrem ke dveřím, ale zarazím ji. „Prosím, vysvětli mi to.“

Už příliš dlouho se mi nedostává žádných odpovědí. Netuším, proč mé vlastní tělo odmítá dát život dítěti. Nemám ponětí, proč jsem přišla o muže, jehož nade vše miluju. A nikdy jsem nepochopila, proč se ode mě matka odtahuje, skoro jako by měla strach se ke mně přiblížit.

Potřebuju rozumět alespoň něčemu z toho. Já jako novinářka prahnu po příběhu, který se skrývá za tajemným slibem mé matky jejímu otci. Já jako dcera toužím pochopit, proč s něčím takovým souhlasila. Ale záchvěv naděje rychle odezní. Dnešek bude jen dalším dnem bez odpovědi. Vidím to v jejích očích ještě dřív, než odmítavě zavrtí hlavou.

„Byla to cena, kterou jsem musela zaplatit za to, že jsem se směla narodit. Víc nepotřebuješ vědět.“ A pak mi unaveným hlasem popřeje dobrou noc.

T Ř I

Probudím se na pohovce v obýváku a musím si trochu rozmasírovat šíji, celou strnulou od spaní na nepohodlném opěradle. Hodiny se odvěkly jedna za druhou, noc vystřídal den a naopak. Od hádky s matkou v kuchyni u našich uplynuly už dva dny. Až do mého odjezdu jsme spolu nepromluvily a tak to v nejbližší době také zůstane.

Vyklepu si zbytky sýra z trička a přitom omylem nohou zavádím o prázdnou plechovku od dietní Coly na podlaze. Seberu ji a odnesu do koše. S prázdnýma rukama pak zamířím zpátky k pohovce, abych po sobě uklidila zbytek, ale v půlce cesty se mi najednou podlomí nohy. Pokouším se rukou opřít o kuchyňskou linku. Pak je náhle tma. Hlavou mi letí obrázky dětí, které se mi nenarodily. Veškerá síla ze mě uniká někam pryč a já se sunu podél zdi dolů, až najednou skončím na podlaze.

Poslední dobou se to stává čím dál častěji. Jako by mě náhle můj zármutek schoval před vnějším světem do jakési temné komory. Čas stojí, ale po probuzení podle výrazů ostatních poznám, že se zastavil jen pro mě, pro ně nikoliv.

Výpadky mě začaly znepokojovat, a tak jsem se nedávno objednala na prohlídku k lékaři. Podstoupila jsem všechny možné testy a doktor ve finále prohlásil, že jsem úplně zdravá. Musela jsem se usmát nad představou, jak by asi člověku diagnostikoval infarkt.

Mé poslední těhotenství trvalo nejdéle. Nechtěli jsme znát pohlaví dítěte, abychom náhodou něco nezakřikli. Ale uplynulo dvanáct týdnů a já si nemohla pomoci – jednou jsem se po práci

zastavila v dětském obchůdku a koupila pár barevně neutrálních oblečků a hraček do zatím prázdného dětského pokoje. Během dalších dvou týdnů jsem pokojíček vyzdobila k dokonalosti.

Zhluboka dýchám, až temnota začne pomalu mizet. Rukama si obejmu břicho a položím si bradu na kolena. Zírám před sebe a pokouším se vyprázdnit si hlavu. Konečně se mi povede přestat myslet na děti a na Patricka. Nemyslím ani na dopis od dědečka, jehož jsem nikdy nepoznala. Ani na to, jak se mnou matka v dětství nepromluvila takřka jediné slovo.

„Džajo?“ Rychle zvednu hlavu a zjistím, že ve dveřích do kuchyně stojí Patrick. Starostlivě se zamračí, přijde až ke mně a dřepne si, takže si hledíme přímo do očí. V ruce se mu blýskne klíč od našeho bytu. „Jsi v pořádku?“

„Ano, samozřejmě.“ Nelíbí se mi, že mě zastihl ve zranitelné chvílce. Vyskočím a rychle kolem něj proběhnu do obýváku. „Promiň, nevšimla jsem si, že jsi přišel.“

„Volal jsem na tebe.“ Pokusí se mě vzít za ruku, ale já před jeho dotykem uhnu a popojdu o kus dál. „Tys mě neslyšela, vid?“

Oběma rukama se opřu o záda pohovky a v duchu se modlím, abych v sobě našla sílu. Dívám se na byt a vidím ho jeho očima. Na stolku leží srolované noviny a vedle nich hora špinavého nádobí. Vzdálený výkřik zlomené ženy, která vždycky toužila po tom, aby vše v jejím životě i domácnosti mělo své pevné místo.

„Snažila jsem se zabalit většinu tvých věcí.“ Celé hodiny jsem seděla a pokoušela se přetnout vedví naše společné vzpomínky. „Pokud jsem na něco zapomněla, klidně si to vezmi.“ Toužím být sama, takže ještě dodám: „Já si zatím zaběhnu někam na kafe.“

„Myslel jsem, že si promluvíme.“ Stojí uprostřed domova, který jsme si pro sebe stvořili, jako úplný cizinec. Čeká, dokud mu nezačnu věnovat pozornost, a pak tiše pronese: „Začal jsem se vídat se Stacey.“

Ta slova mě ohromí a několikrát si je musím v duchu zopakovat, abych se ujistila, že slyším dobře. Z pozadí zaslechnu, jak někdo otevře a zavře dveře u protějšího bytu přes chodbu. Za oknem troubí taxíky a kličkují po přečpaných ulicích. Každý zvuk se v mé hlavě tisíckrát znásobí, jen aby přehlušil to, co Patrick právě řekl.

„Džajo?“

Udělá pár kroků a stoupne si přímo přede mě. Instinktivně před ním couvám až do chvíle, kdy se zády opřu o dveře. Zírám na jeho tvář – kterou znám stejně dobře jako svou vlastní – a připadá mi náhle úplně cizí. Věděla jsem, že se od sebe vzdalujeme, ale nikdy mě nenapadlo, že on se současně může sblížovat s někým jiným. A především ne s kamarádkou, kterou znám už ze školy. Zlobím se, jak jsem mohla být tak naivní, zlobím se, že mě zradil, a tak uhýbám před jeho pohledem. Na chvíli mám pocit, jako bych v jeho očích spatřila odraz vlastní bolesti, ale pak si řeknu, že to je přece nesmysl.

„Chtěl jsem, aby ses to dozvěděla ode mě.“ Z mého mlčení usoudí, že čekám na vysvětlení. „Nedávno jsme po práci zašli na skleničku a přišlo tam pár reportérů od tebe z práce. A viděli nás spolu.“ Temnota, která se prozatím stáhla někam do zadní části mého mozku, se začne rozpínat a mě přepadnou obavy, že se opět ponořím do bezčasí. Nechci mu takhle ukázat svou zranitelnost, a tak se nástup výpadku snažím vši silou potlačit.

„Teď už chápu, proč mi nezvedá telefon.“ Hrdlo mám tak zúžené, že jím dokážu slova sotva protlačit. Mozek mám v jednom ohni a údy jako bez života. „Je trochu trapné svěřit se kamarádce s tím, že spíš s jejím manželem.“

„Takhle to není.“ Zachvěje se a pak si prohrábne vlasy rukou, neklamně znamení, že je znepokojen. Jeho slova jsou plná lítosti a žalu, ale přes všechnen ten vztek to vůbec nevnímám. „Jen si povídáme.“

„Povídáte?“ To mě poněkud zmate, a tak se ptám: „A o čem?“ Když mlčí, zkusím to ještě jednou: „O čem?“

„O životě. O svých nadějích.“ Klade slova opatrně jedno za druhé, jako by právě o své nevině přesvědčoval člena soudní poroty.

Znám ho už dlouho, takže poznám, že mi neříká všechno. Najednou si to s obavou uvědomím a zeptám se: „Povídáte si o našich...“ Pak se zarazím, protože nedokážu vyslovit *dětech*.

„Ano,“ uhodne, nač myslím.

Po těch slovech se mi zatají dech a roztřesou kolena. Za celou dobu, co jsme spolu, jsme se s našimi pokusy o dítě nikdy nesvětili

přátelům. Brala jsem to tak, že je to pro nás příliš posvátné téma, než abychom ho sdíleli s jinými. „Miluješ ji?“ Cítím, jak mi z žaludku stoupají kyseliny až do pusy.

„Ne,“ řekne tiše. „Samozřejmě, že ne.“

„Jak znám Stacey, jistě očekává, že budou její city opětovány.“ Za zády se rukou chytanu kliky v naději, že se tak lépe udržím na nohou. Nejraději bych hned odešla, ale nohy mi vypovídají službu. „Stacey se chce vdávat.“ Rychle prohledávám vzpomínky a chrlím další detaily. „Chce mít u domu bílý dřevěný plot a dvě celé pět dětí. Už několikrát se zmínila, že její biologické hodiny tikají,“ sděluju mu bezstarostně, jako by šlo o výčet každodenní rutiny. „Ona určitě děti spolehlivě donosí. Jediné, co ještě nemá, je vhodný partner.“

Jeho tvář zesíná a poprvé od chvíle, co jsem prvně potratila, v ní vidím opravdický zármutek. V duchu mě napadne, jestli takhle končí všechna manželství – u klidné konverzace o člověku, jenž vás ve vztahu nahradí.

Mohla bych ve výčtu pokračovat – vylíčit mu, že se jednoho dne chce stát ve své firmě partnerem, povyprávět o jejích neurózách či o příteli z vysoké, který ji opustil, když si našla práci v New Yorku – ale raději mlčím. Však to časem zjistí sám. O tom přece vztahy jsou, no ne? Nejdřív vidíte na tom druhém jen to dobré a pak se postupně dozvídáte i to špatné, až ho jednoho dne poznáte úplně.

„Proč?“ Víím, že je to sebemrškačská otázka, ale musím znát odpověď. „Pokud ji nemiluješ, tak proč...“

Chvíli váhá, jako by nevěděl, co mi může říct, a pak promluví: „Protože ona naslouchá. Protože ona se mnou mluví.“ Přepadne mě úzkost. Rychle sklopím hlavu, ale je příliš pozdě. Stihne si toho všimnout a nakloní se ke mně: „Džajo...“ Ale já uhnu stranou.

Když jsme se seznámili, otevřel se mi celý nový svět. Poprvé v životě mě někdo miloval a bral takovou, jaká jsem, a to bez výhrad. S Patrickem jsem poznala štěstí, o němž jsem ani netušila, že existuje. Bylo to jako pohádka, ale Patrick není rytíř v lesklé zbroji a já zase nejsem žádná princezna. Jsme jen dva obyčejní lidé, jejichž láska kdysi zářila a teď vyhasíná.

„Je dobře, že sis našel někoho, s kým budeš šťastný,“ dávám mu své svolení a mé srdce se přitom tříští na kusy. Láska, kterou k němu cítím, mě nutí, abych dodala: „Zasloužíš si to.“

Chvíli zápasím se zámkem, ale nakonec se mi podaří otevřít dveře a vyjít z bytu. Slyším, jak volá mé jméno, ale na tom už nezáleží. On už není mým majákem v pochmurném světě.

ČTYŘI

„Prosím, nesmíš tam jet.“ Matka sepne ruce, jako by se chystala k modlitbě.

Rozhodnutí odjet do Indie bylo snadné. Ještě čtvrtý den po mém rozhovoru s Patrickem mi v hlavě znělo pořád dokola těch pět slov: *Protože ona se mnou mluví*. Ta věta mě pronásledovala na každém kroku. Už příliš dlouho jsem se cítila ztracená ve vlastním životě, a tak jediné, co mě napadlo, bylo utéct z něj. Kvůli potratům jsem se úplně přestala starat o sebe. Tolik jsem toužila po dítěti, že jsem vše ostatní odsunula na vedlejší kolej – včetně sebe samé.

Když jsem šéfovou požádala o delší dovolenou, nabídla mi rubriku v blogu své známé, do které bych mohla zapisovat zážitky z cest. Znamenalo to možnost zůstat u psaní, takže jsem vděčně přijala.

Teprve když je všechno zařízeno, vydám se oznámit své rozhodnutí rodičům. Matka se okamžitě zhroutí v slzách a prosí mě, abych zůstala doma. Zaváhám, ale pak si uvědomím, že pokud se chci konečně zbavit svého zármutku, nemohu jí vyhovět.

„Tak mi řekni, čeho se vlastně bojíš,“ zeptám se jí naposled.

„Žádám tě, abys tam nejezdila,“ řekne rozhodně, bez nejmenší chuti se mi s čímkoliv svěřit. „A to musí stačit.“

„Je mi líto.“ Obě si tedy necháváme svá tajemství i nadále pro sebe. To mé spočívá v tom, že jsem přestala rozumět tomu, kdo vlastně jsem. Mám pocit, že mi vyrvali kořeny a já teď nedokážu najít pevnou půdu pod nohama. Má cesta je únikem z reality, ale musím ji podniknout, abych si uchovala přičetnost. „Musím jet.“

Kvůli sobě.“ Skloní hlavu a já do ticha ještě zašeptám: „I kvůli tobě.“ Na to hlavu opět zvedne. Vezmu ji za ruku a rychle stisknu. A pak odejdu.

V letadle vytáhnu zmačkaný dopis od strýčka a ještě jednou si ho přečtu, než ho strčím zpátky do batohu. Položím si ruku na své neplodné břicho a dívám se z okénka. Letadlo přistává na letišti ve střední Indii. Vstanu, narovnáím si džíny a přehodím si přes ramena lehké sáčko a pak si sbalím počítač a batoh.

Naproti přes uličku se vyčerpaný manželský pár snaží uklidnit své malé děti. Když matka vezme nejmladšího do náruče, aby ho utišila, projede mnou osten závisti. Skloním hlavu do výstřihu a zhluboka se nadechnu. Přesvědčuju samu sebe, že za náhlou nevolnost může zápach použitých plenek a kari v letadle.

Nakonec se zástup v uličce přece jen pohne. Postupuju poslušně společně s davem kolem usměvavých letušek až do rozpáleného dusna uvnitř obřího terminálu. Nadechnu se vlhkého vzduchu a oblečení se mi okamžitě přilepí k pokožce. Kolemjdoucí do mě bez okolků vrážejí a spěchají dál svou cestou k výdeji zavazadel či na navazující lety. U stropu vysoko nade mnou vede zmeť ocelových trubek a mezi nimi volně poletují vlaštovky.

Velký, otevřený prostor je plný překřikujících se hlasů. Popojdu kousek dál a narazím na řadu žebráků spících podél zašpiněných zdí. Ve vzduchu se vznáší pach cigaretového kouře smísený s potem. Uondaní cestující spěchají po zašmudlané a okopané podlaze vstříc dalším destinacím. Nosiči zavazadel v oranžových tričkách a bílých kalhotách před sebou tlačí vozíky vrchovatě naložené kufry. Z rozhlasu se ozývají jména cestujících a letištní zaměstnanci ukazují zbloudilcům, kde mají hledat své terminály.

Na chvíli se zastavím a pozoruju prostředí kolem sebe. Už jsem sice viděla fotografie, ale na realitu rodné země mých rodičů, tolik odlišné od té mojí, mě nic připravit nemohlo. Váhám, kterým směrem se vydat, a snažím se něco vyčíst z cedulí visících pod stropem, když vtom mě obklopí skupinka dětí.

„Memsáhíb, vy koupit. Vy líbit.“ Tenkými prstíky zdvíhají své zboží jako skutečné poklady. Všechny děti jsou vyhublé a mají na sobě otrhané oblečení. Z očí jim číší prosba a na své laciné tretky pění hotové ódy.

Z New Yorku jsem na žebráky zvyklá. Sdílím spolu se svou společenskou vrstvou náležitý pocit viny a reaguju na ně standardně: zatřesu odmítavě hlavou a kráčím dál. Ale ještě nikdy jsem neviděla žebrající děti. Z pohledu na malé prosící tvory, z nichž mnozí se sotva naučili chodit, se mi zvedá žaludek. Rozhlédnu se, jak na ně reagují ostatní, ale zdá se, že jejich přítomnost je brána jako samozřejmost. Jen kvůli nim na chvíli zapomenu na bolest, která mě jinak bez ustání tíží.

S očima navrch hlavy chňapnou po penězích a rozutečou se. Pozoruju, jak se zastavují u jednoho cestujícího za druhým, až se nakonec ztratí v davu.

Strčím si plastové náhrdelníky do batohu a podle instrukcí na tabulích kráčím směrem k výdeji zavazadel. Na každém kroku dál do nitra Indie si pozorně prohlížím tváře kolem sebe. Žádnou z nich neznám, a přesto vím, že tady, na místě, kde jsem v životě nebyla, jsem zrcadlovým odrazem každé z nich.

O chvíli později vyjedu s vozíkem se svými zavazadly východem z letiště směrem ke stanovišti taxíků. Nad hlavou mám nebe zahalené do smogu. Slunce se schovává za mraky, ale horko není o nic menší. Zpoza terminálu stoupá vzhůru k nebi velký tryskáč. Na první pohled to tu vypadá stejně jako ve všech velkoměstech, která jsem navštívila. U kraje silnice stojí v řadě auta a do nich nasedají cestující. Kolem nich pobíhají strážníci v svítivě oranžových vestách a píšťalkou jim připomínají, aby si pospíšili a uvolnili místo dalším.

Konečně uvidím stanoviště taxi a postavím se do fronty. Předemnou nedočkavě postává rodina s dětmi a za mě si stoupne jakýsi obchodník. Když přijdu na řadu, řidič se chopí mých zavazadel a sám je naloží do nákladového prostoru tuk-tuku. Je to mladý vysoký muž a z koutku úst mu pod dlouhým knírem vykukuje cigareta.

Zeptá se na adresu a já mu sdělím jméno vesnice, jež jsem se naučila nazpaměť. Můj dědeček dodnes žije ve stejném domě. Ale já o tom místě v životě neslyšela, přestože se tam narodila má vlastní matka. Teprve poté, co otec volal strýci Parěšovi, sdělil mi podrobnosti o cíli mé cesty.

Řidič se s tuk-tukem zařadí do změti místní dopravy a já hledím ven z vozidla. Nechci propást ani okamžik ze svého pobytu v docela novém světě. Jsem turistka a vzrušeně si prohlížím okolní moderní stavby a silnice kolem letiště, až postupně sjedeme z asfaltu na kamenitou silnici a nakonec na prašnou cestu. Na ulicích je podobně rušno jako v letištní hale, každý očividně někam spěchá. Nevěřicně si promnu oči a pak se musím zasmát, když vidím, jak se mezi lidmi davem proplérají také krávy a stejně jako ostatní zápasí o trochu volného místa.

„Copak ve vaší zemi nejsou krávy?“ všimne si řidič mé reakce.

„Jsou, ale nechodí venku volně,“ odpovím. „U vás to dělají normálně?“ Slyšela jsem sice, že krávy jsou v Indii posvátné, ale nikdy by mě nenapadlo, že je uvidím jen tak bloumat po ulicích.

„Ano. Stejně jako prasata, psi a každé další zvíře, které chce objevovat svět.“ Ve zpětném zrcátku zachytí můj pohled. „Přijela jste kvůli víře?“ Pod krkem se mu houpe zlatý křížek.

Když jsem byla malá, málokdy jsme navštěvovali náboženské sešlosti. Jednou jsem se matky zeptala proč, a ona v jakési slabé chvíle přiznala, že ztratila víru už jako malé děcko.

„Ne, kvůli víře ne,“ odpovím.

„Tak proč jedete na venkov? V Madhjapraděši je mnoho velkých měst,“ podiví se. „Tam by se vám líbilo.“

Prokličkujeme středem města až na dvouproudou cestu vedoucí mezi vyprahlými poli. V dálce se pasou ovce. Vyhublé ženy v sári nesou na hlavách kbelíky s vodou. Kolem boků se jim houpají šátky a v nich vřeštící kojenci. V dálce před námi jede nákladák s korbou naloženou krmivem.

Pokouším se vstřebat, co vidím kolem. Všechno mě fascinuje, protože podobné věci znám jen z filmů. Prostředí, v němž jsem vyrůstala, je přímým opakem nezměrné bídy, která tu číhá na každém

rohu. „Dělám to pro svou matku,“ řeknu si potichu a pak doplním ještě pravý důvod: „A pro sebe.“ Po zbytek cesty pak hledím ven zamýšleně a beze slova.

O necelých pětáctyřicet minut později, jež strávíme cestou přes opuštěná a neobdělaná pole, vjíždíme do vesnice plné zchátralých budov a menších domků. I tady je v ulicích spousta lidí, tak jako na letišti. Řidič projíždí po prašných silnicích, vesničané se kolem nás tlačí a zvědavě sledují náš příjezd. Pohledem se střetnu s dívkou v tunice a širokých kalhotách, která na mě nesměle zamává a pak odběhne.

Projíždíme ulicí plnou špíny. Domy v téhle čtvrti mají mezi sebou o něco více prostoru. Na konci ulice je dlouhé prostranství před dobře udržovaným omítnutým domem a právě tady naše cesta končí. Jednopatrový dům je celý bílý, jen tu a tam omítka opadává. Betonové schody vedou na verandu, kde se v suchém vzduchu třepetá houpací síť. Zastřižený trávník kolem domu zdobí květináče s rostlinami. Další dům leží až za prostorným pozemkem. Moderní stavba se v ulici plné špíny a prachu nápadně odlišuje.

Řidič mi vyloží zavazadla. Obdaruju ho štědrým dýškem, načež se mu dychtivě rozšíří zorničky a s úklonami odcouvá zpátky do tuk-tuku. Dívám se za ním, jak odjíždí, dokud se nepromění v pouhou skvrnu v dálce. Zhluboka se nadechnu, popadnu kufry a pomalu vyjdu po schodech směrem k domu, v němž žila má matka až do chvíle, kdy ji v osmnácti letech provdali. Zaklepu na dveře, ale nikdo se neozve.

„Haló?“ zavolám nejdřív polohlasně a pak ještě jednou z plných plic. Ticho odkudsi přeruší štěkot psa. Žádné zvíře ale nikde nevidím, až mě skoro napadne, jestli jsem si ten zvuk jenom nepředstavovala. Znovu zaklepu na dveře a pak o několik kroků couvnu. Začínám litovat, že jsem se vydala tak daleko od všeho, co znám a čemu rozumím.

„Vahán kaun hai?“ ozve se odněkud strohý hlas.

„Haló?“ Teď už jsem si jistá, že si nic nepředstavuju. Spěchám dolů po schodech a směrem za hlasem.

„Amíšo?“ zazní naléhavě.

Pod schody zahnu za roh domu a takřka se srazím se starým mužem. Je mírně nahrbený a má tmavě šedé vlasy. Je oblečen do tradiční dlouhé bavlněné košile až po kolena a dlouhých širokých kalhot. Na nohou má značně obnošené kožené sandály. Po jeho boku nadšeně vrtí ocasem s čímsi křížený labrador.

„Namaste.“ Mé znalosti indické kultury nejsou velké, ale vím, že mám sepnout ruce a lehce se při pozdravu uklonit. Poté ukážu na dům a pomalu, protože nevím, do jaké míry muž rozumí angličtině, řeknu: „Má matka, Léna, vyrostla v tomto domě.“ Překvapením přivře oči a upřeně na mě hledí. „Právě jsem přiletěla z Ameriky. Dostali jsme dopis, že dědeček Dípak onemocněl.“

Odmlčím se, protože muž náhle mocně zalapá po dechu. Natáhne ke mně ruku, ale než se mě stihne dotknout, paže mu klesne zpátky k tělu. Oči mu zalijí slzy a rozběhnou se po jeho vráscitých tvářích.

„Přijela jste,“ zašeptá anglicky. Hlas má plný emocí, celý se třese a jeho pláč je čím dál intenzivnější. „Konečně jste přijela.“

Zmateně se otočím ke dveřím domu a pak zpátky k němu. „To vy jste můj dědeček? Jste Dípak?“

Zavrtí hlavou. „Já jsem Ravi. Sluha v domě vašeho dědečka.“ Pak se na chvíli odmlčí a zhluboka se nadechne. Pohled na jeho tvář nevěstí vůbec nic dobrého. „Je mi to velice líto.“ Jeho další slova mě tak ohromí, že nenacházím slov. „Přijela jste pozdě. Dípakův popel jsme rozprášili již před dvěma dny.“

P Ě T

„Člověk jest omylný.“ Ravi mě vede do bývalého pokoje mé matky a postupně v něm rozsvítí několik olejových lamp. „Lidské vědění je zahaleno nevědomostí. Ale nevědomost se rozptýlí Poznáním, tak jako sluneční světlo rozhání noční temnotu.“

„To je překrásné. Ještě nikdy jsem nic podobného neslyšela.“ Mám chuť zeptat se ho na dědečkovu smrt, ale rozhodnu se raději počkat.

„To je z Bhagavadgíty. Někteří ji nazývají Píseň vznešeného.“ Ukáže na lampy. „Rozsvěcíme je v časech radosti i zármutku.“

„Přijeli také mí strýcové?“ Ptám se, ačkoliv z Paréšova dopisu vím, že ne.

Výraz Raviho tváře mi odpoví dřív než jeho slova. „Nepřijel nikdo.“

„To je mi líto.“ I mně samotné zní ta omluva jalově. „Má matka – řekla, že nemůže přijet.“ Přece jenom se zatím moc neznáme, takže se mu nehodlám svěřovat se vším, co mi matka prozradila.

„Váš dědeček věděl, že nedorazí, ale přesto doufal. Myslím, že právě proto zůstal tak dlouho naživu. Ale jeho tělo se nakonec smířilo s tím, co mysl odmítala přijmout.“

Dál rozsvěcí lampy a já se mezitím procházím po malém pokojíku a rukou se opatrně dotýkám starožitného nábytku. V rohu pokoje stojí překrásně vytesaná židle z černého mramoru a vedle ní stojí velká pozlacená váza. Stěny jsou natřené teplým slonovinovým odstínem a na podlaze leží draze vyhlížející koberec. Ravi zapaluje kahan poslední lampy a pes stojí poslušně po jeho boku.